

Turengin itäosan osayleiskaavan luontoselvitys

TEPPO HÄYHÄ

26.9.2024

Sisällys

1 JOHDANTO	2
2 SUUNNITTELUALUE.....	2
3 MENETELMÄT	4
3.1 Liito-orava	4
3.2 Kasvisto	5
3.3 Luontotyytit	6
4 TULOKSET	7
4.1 Liito-orava	7
4.2 Kasvisto	7
4.2.1 Lajimäärä ja alkuperä	7
4.2.2 Uhanalaiset ja harvinaiset lajit	8
4.2.3 Vieraslajit	9
5 MAANKÄYTTÖSUOSITUKSET	14
KIRJALLISUUS	16
Liite 1. Turengin itäosan kasvisto kesällä 2024.	17

1 JOHDANTO

Tämä luontoselvitys on tehty Turengin itäosan osayleiskaava-alueen suunnittelua varten. Työn tavoitteena on (1) paikantaa ja rajata arvokkaat luontotyyppikohteet, (2) saada riittävän tarkat tiedot huomionarvoisten eläinten ja kasvien esiintymistä ja (3) antaa tulosten perusteella suosituksia maankäytön suunnittelua varten.

Tavoitteiden taustalla on maankäyttö- ja rakennuslain (1 §) vaatimus ekologisesti kestävästä kehityksestä sekä luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilymisestä (5 §). Yleiskaavojen selostuksissa on esitettävä selvitys alueen luonnonoloista ja arvio kaavan vaikutuksista luontoon. Luontovaikutusten arviointi tehdään luontoselvityksen tietojen pohjalta.

Tähän luontoselvitykseen sisältyvät: (1) liito-oravaselvitys, (2) kasvist selvitys ja (3) arvokkaiden luontotyyppikohteiden kartoitus. Turengin itäosan asemakaavojen luontoselvitykseen sisältyi esiselvitys lepakoista. Säästämällä arvokkaat luontotyyppikohteet ja lajiesiintymät voidaan suunnittelutyössä välttää turhat luonnonympäristöön kohdistuvat menetykset.

Suunnittelun alueen luontoarvoja on kartoitettu Janakkalan taajama-alueiden luontokohteiden esittelyssä (Lammi & Ratia 2001). Metsäpirtintien alueelle on tehty asemakaavatasoinen luontoselvitys (Häyhä 2022). Turengin keskustaajaman alueella on tehty useita liito-oravaselvityksiä viimeisen kymmenen vuoden aikana (esim. Häyhä 2021).

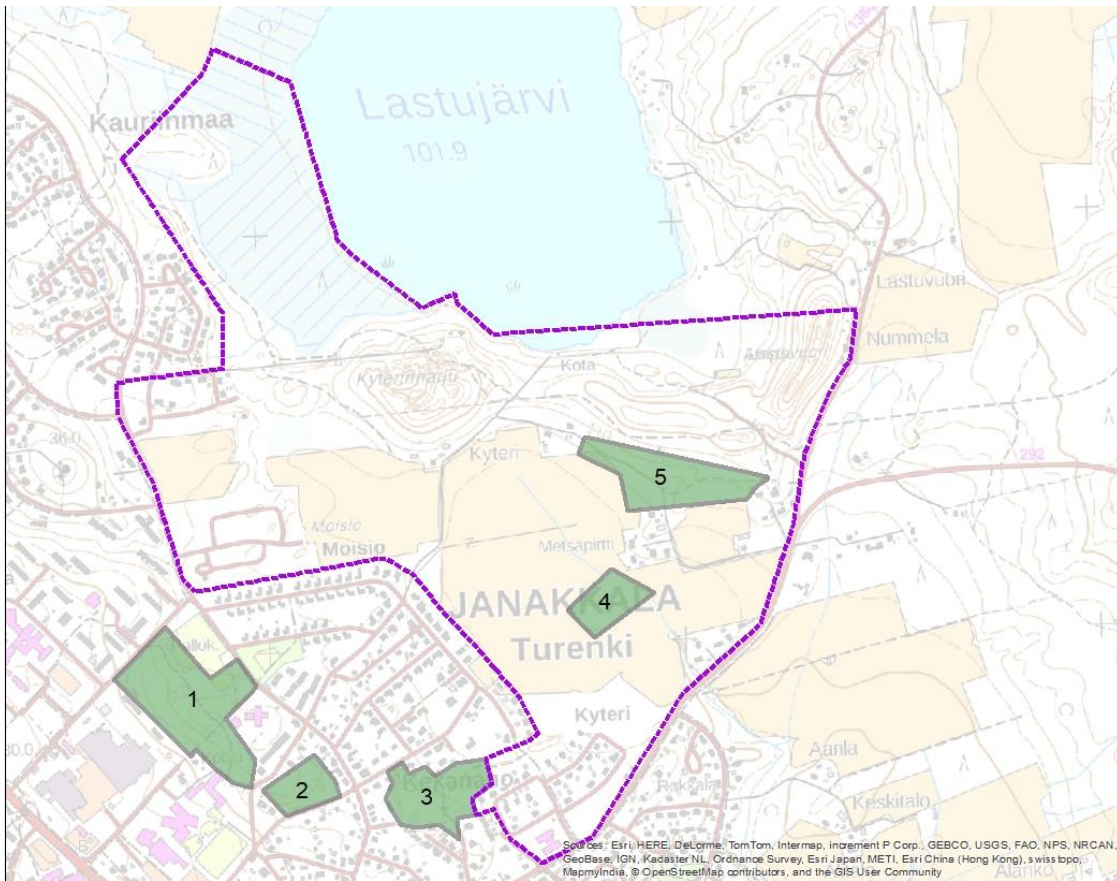
Tämän luontoselvityksen on tehnyt biologi Teppo Häyhä Janakkalan kunnan tilauksesta.

2 SUUNNITTELUALUE

Suunnittelun alueena on Lastujärven eteläpuolinen Moision alue Turengin keskustaajaman itäpuolella. Alueen pinta-ala on noin 143 hehtaaria. Alueesta 43,6 hehtaaria (30 %) on peltoa ja noin 83 hehtaaria (58 %) metsää. Loput 16,4 hehtaaria on rakennettua ja rakenteilla olevaa aluetta. Lastujärven rantaa on järven etelä- ja länsiosassa noin 1,21 kilometriä.

Metsistä Lastujärven länsirannan turvekangas kattaa 18,3 hehtaaria. Lopuista suurin osa on Kyterinharjun-Lastuvuoren harjumuodostuman kangasmetsää.

Maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta (A) ja taajamatoimintojen reservialuetta (Ar). Lastujärven ranta-alueet on merkitty virkistysalueeksi (V) ja tähän osittain sisältyvä Kyterinharjun-Lastuvuoren alue on merkitty geologisesti arvokkaaksi harjumuodostumaksi (ge).

Kuva 1. Suunnittelualue ja Turenkin itäosan asemakaavat.

Kuva 2. Näkymä Lastuvuorelta länteen Lastujärvelle. Suunnittelualueeseen kuuluu Lastujärven etelä- ja länsirannan takaiset alueet.

Kuva 3. Osayleiskaava-alueen länsiosassa on entiselle pellolle rakenteilla oleva pientaloalue.

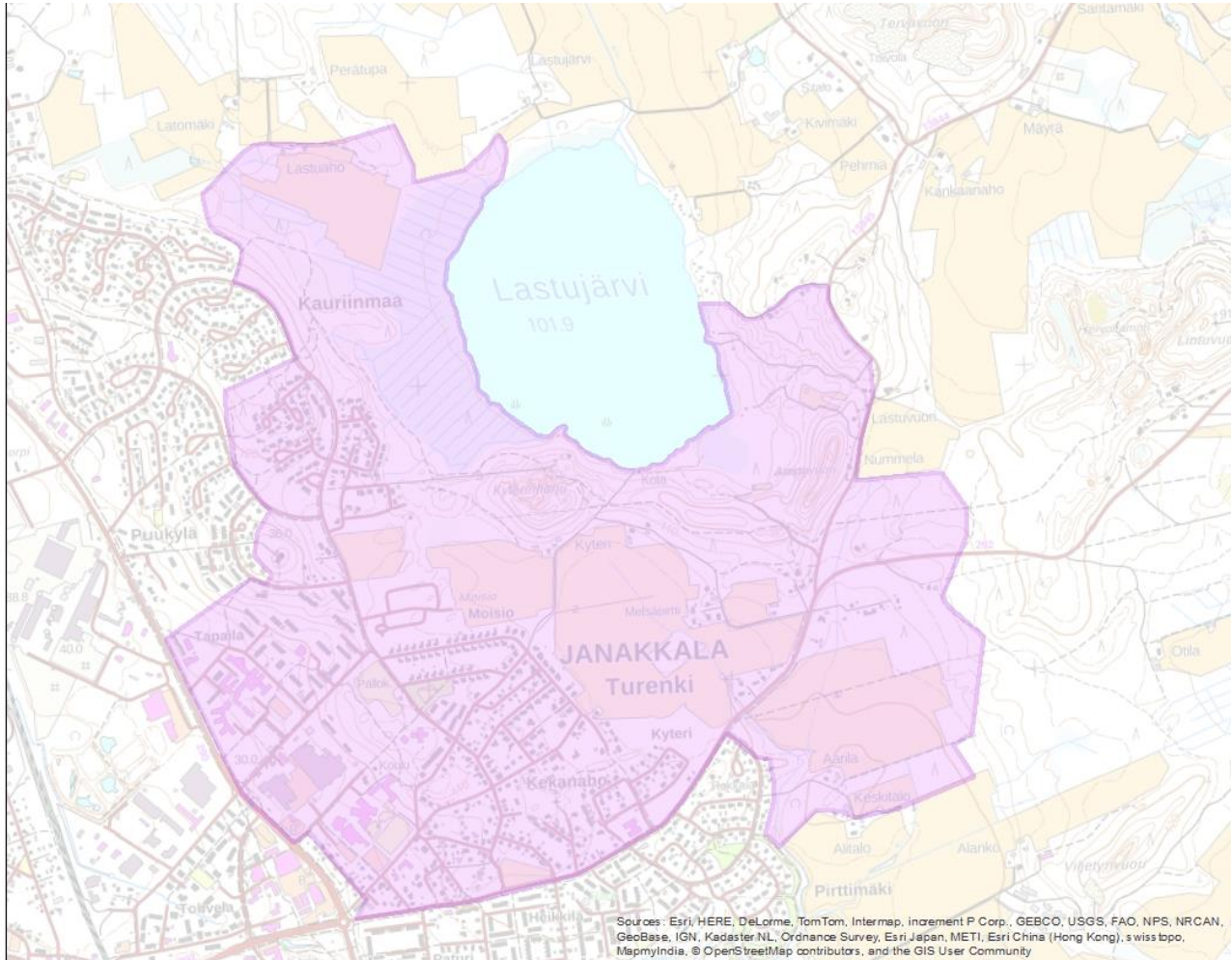
3 MENETELMÄT

3.1 Liito-orava

Liito-oravaselvityksen tavoitteena oli paikantaa suunnittelualueella sijaitsevat lisääntymis- ja levähdysalueet eli pesäpuut. Tämä tehtiin etsimällä ulostejälkiä lajille potentiaalisista metsiköistä. Liito-orava on tunnetusti havu- ja sekametsien laji, joka elää useimmiten kuusivaltaisissa vanhoissa tai varttuneissa metsissä. Oleellinen liito-oravalle sopivan metsän piirre on lehtipuustoisuus, koska leppä, koivu ja haapa ovat lajin ravintopuita ja viimeksi mainitut usein myös pesäpaikkoja.

Inventoitaviksi metsiköiksi valittiin: (1) varttuneet ja vanhat kuusikot, (2) varttuneet ja vanhat sekametsät ja (3) kaikenikäiset isoja haapoja sisältävät metsäkuviot. Etsinnöissä havainnoitiin liito-oravan uloste-, kiipeämis-, syönti- ja virtsajälkiä. Ulostejälkien esiintyminen on varmin merkki liito-oravasta. Asuttujen pesäpuiden tyvillä ulostepapanoita on satoja, joskus tuhansiakin.

Selvitettäväksi alueeksi rajattiin koko yleiskaava-alue ja tähän rajautuvat metsäiset osat (kuva 4). Liito-oravaselvityksen maastotyöt tehtiin 3.4.24 ja 2.5.24. Työhön käytettiin kaksi maastopäivää, yhteensä 15 tuntia.

Kuva 4. Liito-oravaselvityksen aluerajaus.

Suunnittelualueelta on havaintotieto liito-oravasta vuodelta 2007. Havaintopaikka sijaitsee Lastuvuorella osayleiskaava-alueen itäkulmauksessa (laji.fi).

3.2 Kasvisto

Kasvistoselvityksen tavoitteena oli tehdä kattava luettelo suunnittelualueella kasvavista putkilokasveista. Aiemmat kasvistotiedot tarkastettiin Suomen lajitietokeskuksen ylläpitämästä rekisteristä (laji.fi/ haku 19.5.24). Kasveja havainnoitiin alueen suunnittelualueiden kaikissa osissa pois lukien piha-alueet. Lastujärven vesikasveista huomioitiin vesirajassa kasvavat ilmaversoiskasvit, mutta ei vesirajan alapuolella kasvia lajeja.

Kasvistoselvitys tehtiin kasvillisuusselvityksen yhteydessä seitsemän päivän aikana touko-
elokuussa 2024. Ensimmäiset havainnot kasveista kerättiin jo keväällä liito-
oravaselvityksen yhteydessä, jolloin havainnoitiin erityisesti sammalia.

Kasvistoselvityksen tulos on esitetty liitteessä 1, jossa on myös luettelot Turengin itäosan viiden asemakaava-alueen kasveista. Asemakaava-alueista Metsäpirtin saarekkeen ja Metsäpirtintien alueet sijaitsevat kokonaan osayleiskaava-alueella, Välimäen alue osittain. Kasveista käytetty nimitys noudattaa laji.fi -rekisterissä käytettyjä nimiä.

3.3 Luontotyytit

Luontotyyppikartoituksen tavoitteena oli (1) tarkastaa arvokkaiksi tiedettyjen luontotyyppikohteiden luonnontila ja rajaukset sekä (2) paikantaa ja rajata muut uhanalaisia luontotyyppisiä sisältävät kohteet suunnittelualueella. Tässä selvityksessä on noudatettu luontotyyppien punaisen kirjan luontotyyppiluokitusta ja tunnistusohjeita (Kontula & Raunio 2018).

Uhanalaisia luontotyyppisiä sisältävien alueiden lisäksi tässä luontotyyppikartoituksessa on tarkasteltu niin sanottujen sekundaarielinympäristöjen, kuten kenttäketojen, sorakuoppiin syntyneiden kasviyhdyksuntien ja kuivatuille soille syntyneiden turvekankaiden luontoarvoja. Lehtometsistä arvokkaiksi on tulkittu punaisen kirjan viisiportaisesta laatuluokituksesta vain kahteen parhaaseen luokkaan sijoittuvat kohteet (Kontula & Raunio 2018, taulukko 5.17, s. 180).

Arvokkailla luontotyyppikohteilla tarkastettiin luonnontila, selvitettiin pinta-ala, kasvillisuustyytit, ekologiset erityispiirteet sekä havainnoitiin kasvilajistoa. Laajimpien alueiden pinta-ala laskettiin karttarajauksesta, pienimmillä käytettiin maastossa tehtyä arviota. Kerättyjen tietojen perusteella kohteiden rajaukset määritettiin tarvittaessa uudelleen, ja luonnontilaltaan suuresti heikentyneitä kohteita ei enää luokiteltu arvokkaiksi. Kasveista erityishuomio kohdistettiin luontotyyppien hyvää suojeluarvoa osoittavien indikaattorilajien havainnointiin sekä harvinaisiin lajeihin.

Luontotyyppikartoitus tehtiin kasvistoselvityksen yhteydessä seitsemän päivän aikana toukokuun ja elokuun 2024 välisenä aikana.

Lajistotietojen, pinta-alan, luonnontilan ja edustavuuden perustella kullekin arvokkaalle alueelle määritettiin luonnonsuojelullista arvoa kuvastava arvoluokka. Luokituksessa on sovellettu oppaan "Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi" esitettyä neliportaista luokitusta (Mäkelä & Salo 2023):

- 1- Monimuotoisuutta tukevat kohteet
- 2 - Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- 3 - Erityisen tärkeät kohteet
- 4 - Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Luontotyyppikartoituksen tulokset (sanallinen kuvaus, rajaukset ja valokuvia) on esitetty luvussa 4. Kohteiden pinta-ala ja arvoluokka on ilmoitettu kohteen nimen vieressä

Luontotyyppien ja lajien uhanalaisuusluokista on käytetty seuraavia lyhenteitä: CR - äärimmäisen uhanalainen, EN - erittäin uhanalainen, VU - vaarantunut, NT - silmälläpidettävä, RT - alueellisesti uhanalainen, DD - puutteellisesti tunnettu. Luontotyyppien uhanalaisuudesta on ilmoitettu valtakunnallinen luokka ja Etelä-Suomen uhanalaisuusluokka.

4 TULOKSET

4.1 Liito-orava

Liito-oravan selvitysalueelta (kuva 4) ei löydetty merkkejä liito-oravasta. Tämän perusteella on todennäköistä, että talven ja kevään 2024 aikana Turengin itäosan osayleiskaavan alueella tai lähiympäristössä ei ole ollut lajin lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. Näin ollen suunnittelualueella ei ole erityistä merkitystä liito-oravan kulkuyhteyksien tai ravinnonhankinnan kannalta.

Metsäpirtin asemakaava-alueen läntinen puolisko (kuviot 3 ja 4) on liito-oravan elinympäristöksi hyvin sopivaa metsää. Kuvio 4 on kuusivaltaista sekametsää, jonka valtapuustossa on isoja koivuja ja yksittäisiä haapoja. Kuvio 3 on väljäpuustoista lehtipuusekametsää, jossa on runsaasti isoja haapoja ja liito-oravan ravintoresurssien kannalta tärkeitä harmaaleppiä. Yksittäisiä kolopuita on kummallakin kuviolla. Kuvioiden yhteispinta-ala on 3,24 hehtaaria.

Osayleiskaava-alueelta paikannettiin kahdeksan metsää, jotka ovat liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikaksi sopivia. Näistä lajille erityisen hyvin sopivia metsiköitä haapoineen sekä kolo- ja ravintopuineen ovat Kyterinharjun etelärinteen tyven kaksi pellonreunusmetsää. Potentiaalisten metsiköiden ulkopuolella, muun muassa Kyterinharju ja Lastuvuoren alueella, on liito-oravan pesäpaikoiksi mahdollisesti sopivia yksittäisiä kolohaapoja.

Liito-oravalle potentiaalisten metsäkuvioiden yhteispinta-ala on noin kymmenen hehtaaria, mikä on vain noin seitsemän prosenttia osayleiskaava-alueen pinta-alasta. Siksi alue ei kokonaisuutena ole liito-oravalle erityisen hyvin sopivaa aluetta. Jotta liito-oravakanta voisi säilyä elinvoimaisena, lajille sopivien metsien osuus tulisi olla maisematasolla vähintään 30 %.

4.2 Kasvisto

4.2.1 Lajimäärä ja alkuperä

Kesällä 2024 suunnittelualueelta löydettiin 249 putkilokasvitaksonia (liite 1).

Alueen kasvisto koostuu Janakkalan seudulla alkuperäisistä metsien, niittyjen ja kosteikkojen kasveista (161 taksonia; 64,7 %), tulokkaista (69 taksonia; 27,7 %) ja puutarhakarkulaisista (19 taksonia; 7,6 %). Janakkalan seudulla alkuperäisistä kasveista osa on suunnittelualueilla apofyyttejä eli ihmisen mukana alueelle levittäytyneitä.

Tulokkaista 50 taksonia on muinaistulokkaita ja loput 19 uustulokkaita. Puutarhakarkulaisten määrä (19 taksonia) on varsin vähäinen, kun otetaan huomioon alueen sijainti osittain taajama-alueella.

4.2.2 Uhanalaiset ja harvinaiset lajit

Isotakiainen (*Arctium lappa*)

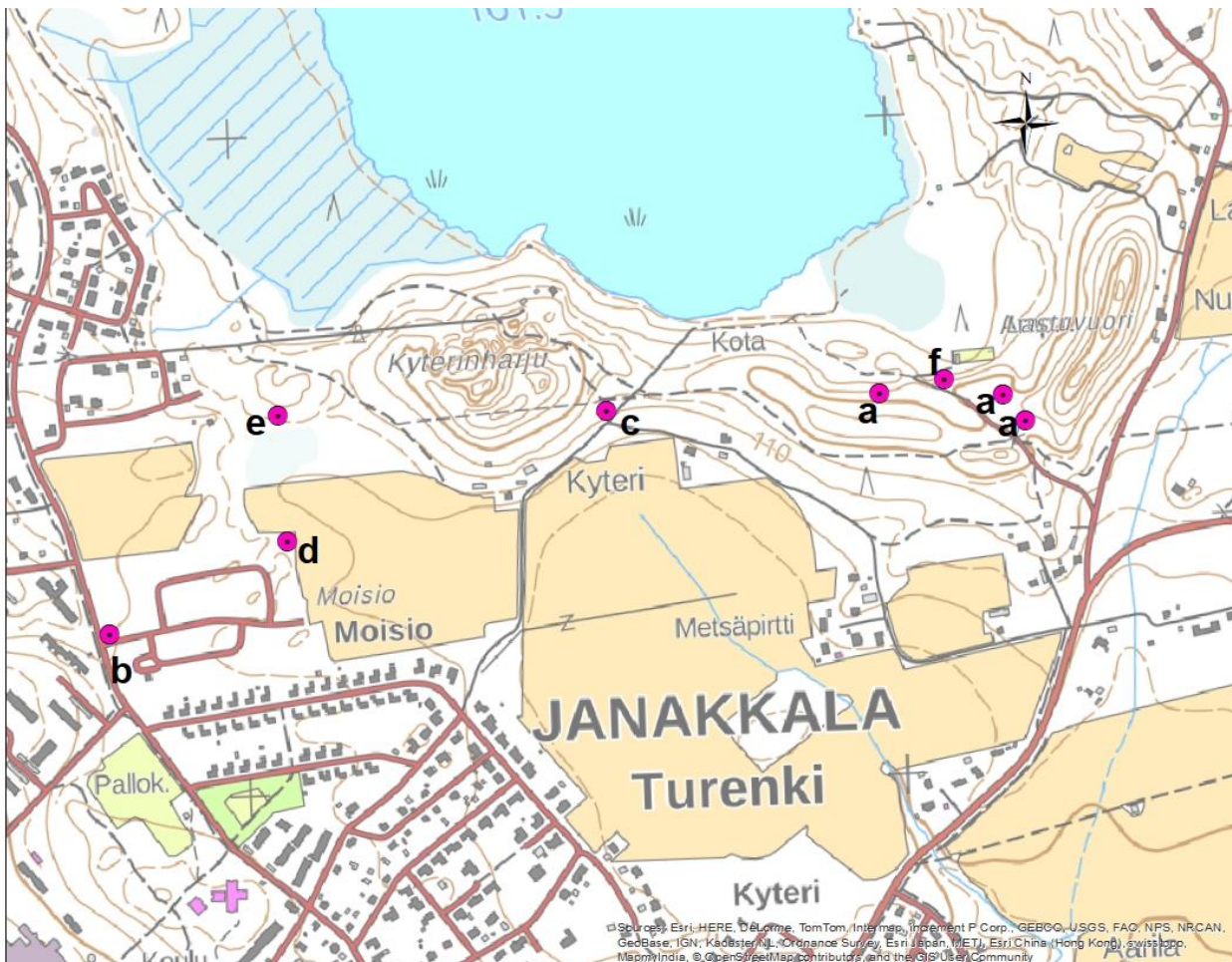
Harvinainen isotakiainen kasvaa Paturin maankaatopaikalla. Pääkasvustot ovat alueen itäpäässä, Lastuvuoren metsän reunan tuntumassa, missä oli 13.8.24 kahdessa laikussa 19 ja 20 kukkivaa versoa. Pieniä kasvustoja on myös viereisellä jättipalsamin valtaamalla maakasalla ja maankaatopaikan pohjoisreunan mäellä.

Kelta-apila (*Trifolium aureum*) NT

Laji löytyi 25.6.24 Moisiantien ja Kauriinmaantien risteyksestä, rakentamiseen muokatulta maa-alueelta. Lajilla oli kolme pientä kasvustoa noin viiden neliömetrin alalla. Esiintymän keskipiste: (6957250:372787) ETRS-TM35FIN.

Ahokissankäpä (*Antennaria dioica*) NT

Kasvilla on 4 x 3 metrin laajuinen esiintymä Kyterinharjun kaakkoisrinteen tyvellä, Lastujärventien päässä, mistä laji löytyi 31.5.24. Esiintymän keskipiste: (6757556:373564) ETRS-TM35FIN.

Kuva 5. Uhanalaisten, silmälläpidettävien ja harvinaisten kasvien tunnetut nykyesiintymät Turenkin itäosan osayleiskaava-alueella. a - isotakiainen, b - kelta-apila, c - ahokissankäpä, d - pikkuhiippasammal, e - takkusammal, f - uurretakkusammal.

Pikkuhiippasammal (*Orthotrichum pumilum*) RT

Laji löytyi 27.4.24 Moision pellon länsireunalta, pienestä haapametsiköstä. Sammalta on yhden haavan rungolla muutaman pienen pesäkkeellisen tuppaa verran. Esiintymän keskipiste: (6757397:373078) ETRS-TM35FIN.

Takkusammalet (*Ulot* spp.)

- Moision lehtipuumetsikkö. Yhden ison tuomen rungolla yksi pesäkkeellinen 2,5 x 2 senttimetrin tupas ja vieressä kaksi pientä pesäkkeetöntä tupasta. Esiintymän sijainti: (6757582:373050) ETRS-TM35FIN.
- Ampumaradan lounaispuoli, maankaatopaikan pohjoisreunan vallin jyrkässä metsäisessä luiskassa, jossa tiheää lehtipuustoa (pihlaja, raita, harmaaleppä), yksi 3 x 2,5 cm:n pesäkkeellinen tupas pihlajan rungolla. Esiintymän sijainti: (6757594:374067) ETRS-TM35FIN.

Ampumaradan esiintymä määritettiin alustavasti uurretakkusammaleeksi (*U. drummondii*), joka on hyvin harvinainen, äärimmäisen uhanalaiseksi (CR) luokiteltu laji. Sammalta ei ole aikaisemmin löydetty Etelä-Hämeen eliömaakunnasta eikä muita nykyesiintymiä tunneta Suomesta. Koska esiintymässä on vain yksi tupas, varmaan lajinmääritykseen ja dokumentointiin tarvittavaa pesäkkeellistä näytettä ei ole mahdollista kerätä ilman kasvuston heikentämistä. Määritys on tehty valokuvissa näkyvien tuntomerkkien ja lehtien solutuntomerkkien perusteella pienistä parin pesäkkeettömän version näytteistä.

Moision esiintymä on joko haapatakkusammal (*Ulot bruchii*) tai jokin tammitakkusammalen (*U. crista* s. str.) ryhmän kolmesta lajista. Itiopesäkkeiden tuntomerkit viittaavat jälkimmäiseen vaihtoehtoon.

Lastujärven rannalta tunnetaan silmälläpidettävän niittyluhtalitukan (*Cardamine pratensis* ssp. *pratensis*) kasvupaikka. Alalaji kasvaa tuoreilla tai kuivahkoilla niityillä, joskus myös rannoilla ja muilla kosteilla niityillä. Löytöpaikaksi on vuonna 1992 mainittu Lastujärven kaakkoisranta (laji.fi/ Raino Lampinen). Löytöpaikka on todennäköisesti osayleiskaava-alueen rajan ulkopuolella tai aivan rajan tuntumassa. Kesän 2024 kasvistoinventoinnissa kasvia ei löydetty Lastujärven etelärannalta.

4.2.3 Vieraslajit

Haitallisiksi luokiteltuja vieraslajeja kasvaa etenkin Paturin maankaatopaikalla. Etelänruttojuurella (*Petasites hybridus*) on pari laajahkoa kasvustoa sisääntuloportin tuntumassa. Samassa paikassa kurturuusulla (*Rosa rugosa*) ja viitapihlaja-angervolla (*Sorbaria sorbifolia*) on pari pientä kasvustoa. Lähellä porttia, eteläreunan vallilla on muutaman neliömetrin laajuinen sahalintattaren (*Reynoutria sachalinensis*) kasvusto. Komealupiinia (*Lupinus polyphyllus*) kasvaa siellä täällä maankaatopaikan alueella. Jättipalsami (*Impatiens glandulifera*) on vallannut alueen itäpään maakan ja muodostanut tämän lähistölle muutamia kasvustoja. Maakasalla on jonkin verran myös punakarhunköynnöstä (*Convolvulus sepium* ssp. *spectabilis*).

Kandanpiiskua (*Solidago canadensis*) kasvaa Paturin maankaatopaikan ylemmän pysäköintialueen itäreunalla, Lastuvuoren alarinteessä muutaman neliömetrin alalla. Tästä 25 metriä luoteeseen on pieni kasvusto maankaatopaikan itäkulmauksessa isotakiaisen

kasvupaikalla.

Valkokarhunköynnöstä (*Convolvulus sepium* ssp. *sepium*) kasvaa vähän Paturin maankaatopaikalla ja melko paljon Lastujärventien loppuosuudella, etenkin pelto-osuudella Kyterinharjulle asti.

Terttuseljaa (*Sambucus racemosa*) kasvaa paikoitellen eri puolilla osayleiskaavan aluetta. Lastujärventien päästä laavulle menevän ulkoilupolun varressa on 40 x 10 metrin lajuinen istutusperäinen kasvusto. Pensaat ovat isokokoisiksi kasvaneita. Kasvusto toiminee lähdepopulaationa, josta laji leviää lähimetsiin. Kyseinen kasvusto suositellaan poistettavaksi. Terttuseljaa kasvaa vähän myös Lastuvuoren lakiosissa.

Komealupiinilla on laajoja kasvustoja Lammintien pientareilla ja hyvin runsaasti sitä on myös Moision rakenteilla olevalla pientaloalueella (kuva 3). Melko runsas kasvusto löytyy Leipiönniementien uuden pysäköintipaikan reunoilta. Lastuvuoren lakimetsän eteläosassa on pieni kasvusto samoin kuin Metsäpirtin saarekkeen itäpään ojassa.

Jättipalsamia on laajalti Lastujärventien hiekkapohjaisen osuuden eteläosassa, etenkin metsäisessä kohdassa, mistä kasvustot jatkuvat Moision pellon länsilaidalle. Pieni kasvusto on Metsäpirtin saarekkeen itäkulmasta etelään laskevassa ojassa.

Kyterissä Lammintien varressa on pienelle alueella kylvetty kukkapellon siemenseosta. Paikalla kasvaa muun muassa ruiskaunokkia (*Centaurea cyanus*), isoauringonkukkaa (*Helianthus annuus*) ja unikkoa (*Papaver* sp.).

Edellä mainituista esiintymistä suositellaan hävitettäväksi eri lajien (jättitatar, komealupiini, jättipalsami, kurturuusu, viitapihalja-angervo) Paturin maankaatopaikalla lähellä toisiaan sijaitsevat esiintymät. Lisäksi jättipalsami tulisi hävittää kaikilta tunnetuilta paikoiltaan ja lupiin edelleen runsastuminen Lammintien pientareella tulisi estää.

4.3 Luontotyytit ja tärkeät lajiesiintymät.

Alue 1. Lastuvuori

4,1 ha; arvoluokka: 4

Lastuvuori on osa maakuntakaavassa geologisesti arvokkaaksi merkittyä harjumuodostumaa. Selänne on sekä länsi- että itärinteen puolelta jyrkkäpiirteinen, yli 30 metriä ympäristöstään kohoava. Alueen arvot ovat ensisijaisesti geologisia ja maisemallisia, mutta länsirinteen yläosassa on selänteen korkeimmalla kohdalla melko edustava, noin puolen hehtaarin laajuinen harjulehto, joka kuuluu luontotyyppiin kuivat keskivinteiset lehdot (NT/NT).

Lastuvuoren metsä on hiljattain hakattu valoisaksi. Ylispuustossa on muutama iso mänty ja alemmissa latvuskerroksissa erikokoisia koivuja. Jyrkässä rinteessä päämetsätyyppi on puolukkatyyppi, mutta kasvillisuudessa on myös kuivan lehdon piirteitä. Laen korkeimman kohdan tuntumassa on vajaan puolen hehtaarin laajuinen ylärinteen ja laen osa, jossa kasvillisuus on melko edustavaa, puolukka-lillukkatyyppin (VRT) harjulehtoa.

Pensaskerroksessa on lehtipuiden taimien lisäksi paikoin runsaasti taikinamarjaa (*Ribes alpinum*) ja ainakin yksi lehtonäsiä (*Daphne mezereum*). Monilajiseen ja laikuittain vaihtelevaan kenttäkerrokseen kuuluvat sormisara (*Carex digitata*), huopakeltano (*Pilosella officinarum*), mäkiluste (*Brachypodium pinnatum*), ahomansikka (*Fragaria vesca*),

sinivuokko (*Hepatica nobilis*), valkovuokko (*Anemone nemorosa*) ja kielo (*Convallaria majalis*).

Kuva 6. Lastujärven lakimetsää keväällä 2024.

Hakkuu on heikentänyt Lastuvuoren metsän maisemallista arvoa, mutta parantanut paahde-elinympäristön laatua. Rinteen jyrkässä osassa on sopivasti paljaita kivennäismaan laikkuja ja monipuolista vaihtelevaa aluskasvillisuutta. Tärkeimmät avainlajit, kuten ahokissankäpälä ja harjuajuruoho kuitenkin puuttuvat paikalta. Lehtipuuvesaikojen runsastuminen ei ainakaan vielä ole heikentänyt kasvillisuuden edustavuutta.

Alue 2. Lastujärven länsirannan suo

1,1 ha; arvoluokka: 4

Lastujärven länsirannalla on 20 - 30 metriä leveä, enimmäkseen avoin rantaluhta. Valtalajeina vuorottelevat järviruoko ja pullosara. Ruokoluhtaan lisäksi rantasuolla on pari lyhytkorsinevan ja saranevan laikkua sekä nevakorveksi kehittyvää puustoista suota. Kasvillisuus on hyvin yksipuolista etenkin järviruokovaltaisilla osilla. Valtalajien lisäksi suolla kasvaa runsaammin lähinnä vain isokarpaloa (*Vaccinium oxycoccos*), jouhisaraa (*Carex lasiocarpa*), tupasvillaa (*Eriophorum vaginatum*) ja suokukkaa (*Andromeda polifolia*). Paikoin on kurjenjalan, järvikortteen ja terttualpin kasvustoja. Rantatörmän tuntumassa on enemmän ruohoisuutta, kuten myrkkyykeisoa (*Cicuta virosa*), ranta-alpia (*Lysimachia vulgaris*), harmaasaraa (*Carex canescens*), suovehkaa (*Calla palustris*) ja siniheinää (*Molinia caerulea*).

Rantasuo on osa sirolampikorentojen (*Leucorrhinia albifrons*) lisääntymisaluetta. Kasvistoselvityksen yhteydessä 8.7.24 rantasuolla havaittiin lyhyen havainnoinnin aikana yhdessä kohdassa kolme lajin koirasta, mikä osoittaa lisääntymisalueen olemassaolon (kuva 7). Lisääntymis- ja levähdysalueen laajuus ei ole tiedossa.

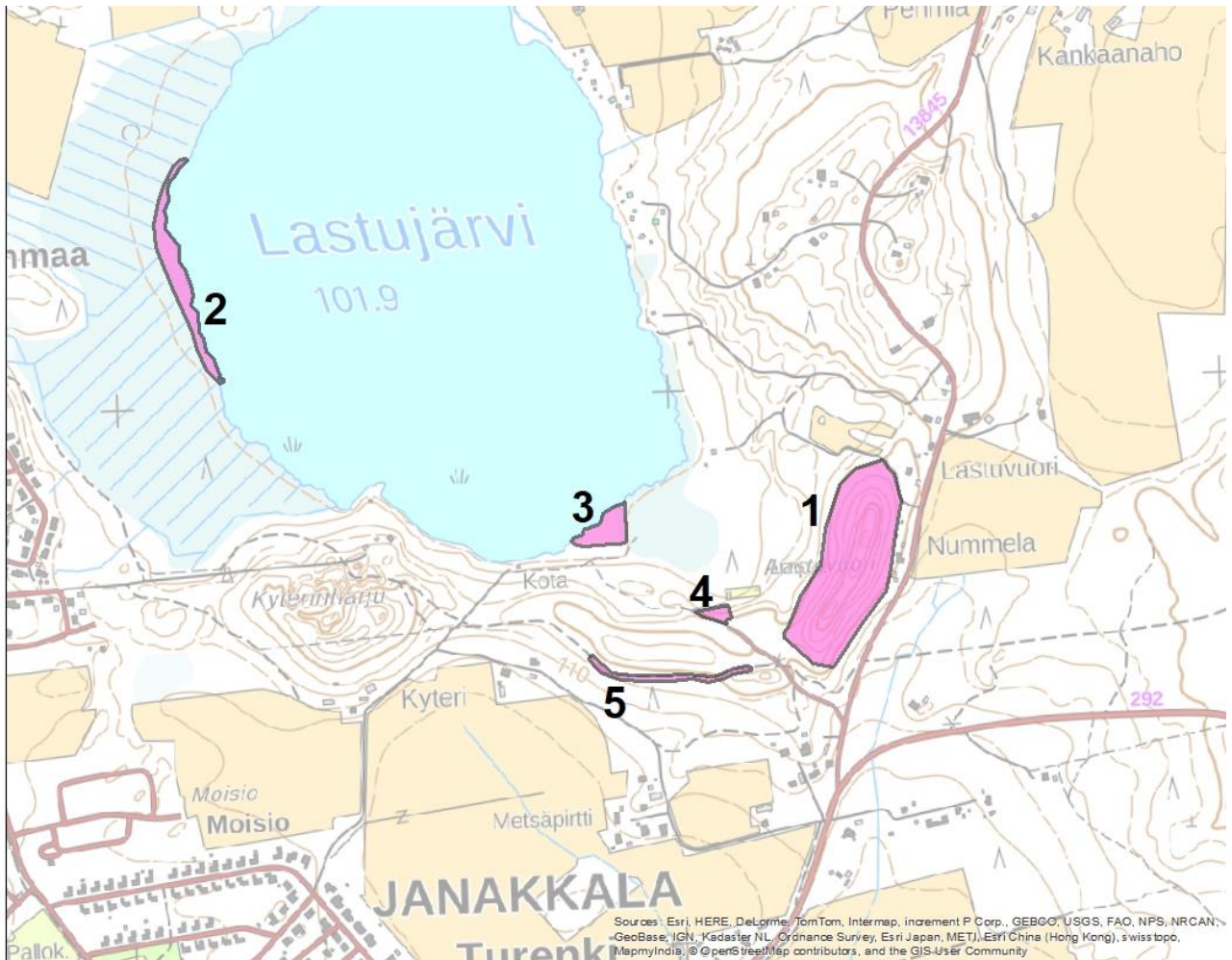
Kuva 7. Uhanalaisista luontotyypeistä Lastujärven länsirannan suolla on pääasiassa avoluhtaa (LC/DD). Lisäksi suo on osa sirolampikorentojen lisääntymisaluetta. Sirolampikorento on luontodirektiivin liitteiden II ja IV(a) suojelema laji.

Alue 3. Lastujärven etelärannan suo

0,56 ha; arvokuokka 4

Etelärannalla on 50 x 70 metrin laajuinen ruovikoitunut sararäme. Rimpipinnat ovat suurimmaksi osaksi turpeennoston seurauksena syntyneitä. Suon itäosassa rimmet ovat jo pitkälti kasvaneet umpeen, joten tämä osa suosta kehittyy hiljalleen isovarpurämeeksi. Suon kasvillisuus on melko yksipuolista. Valtalajeina rimmissä kasvavat järviruoko (*Phragmites australis*), pullosara (*Carex rostrata*) ja jouhisara. Paikoin on myös raatetta (*Menyanthes trifoliata*), terttualpia (*Lysimachia thyrsiflora*), luhtarölliä (*Agrostis canina*) ja suohorsmaa (*Epilobium palustre*). Itäosassa sararäme muuttuu vähitellen runsaspuustoiseksi ja korpirämeen kaltaiseksi. Männyn ja kuusen lisäksi puustossa on hieskoivua. Varsinainen kartalla näkyvä (ojittamattomaksi merkitty) suoalue on pitkälle kuivunutta ja tiheäpuustoiseksi kasvanutta korpi- ja rämeturvekangasta.

Arvokkaaksi rajatusta alueesta suurin osa vastaa uhanalaista luontotyyppiä sararämeet (VU/EN). Edustavuudeltaan kohde on vaatimaton, ihmistoiminnan tuloksena syntynyt luonnontilaista vastaava luontotyyppi.

Kuva 8. Uhanalaisille luontotyypeille ja lajeille tärkeät kohteet Turengin itäosan osayleiskaava-alueella. 1 - Lastuvuori, 2 - Lastujärven länsirannan suo, 3 - Lastujärven etelärannan suo, 4 - Ampumaradan metsikkö, 5 - Kyterinharjun ulkoilupolku.

Alue 4. Ampumaradan metsikkö

0,05 ha, arvoluokka 3

Lastujärven ampumaradalle menevän tien ja maankaatopaikan väliseen penkereeseen on kasvanut tiheähkö lehtipuusekametsä. Kerroksellisessa puustossa on eniten pihlajaa, raitaa ja kuusta (kuva 9). Isoiksi kasvaneiden lehtipuiden latvukset tekevät kasvupaikasta varjoisan. Multavan lehtorinteen aluskasvillisuus on niukkaa varjostuksen ja lehtikarikkeen takia. Yhden pihlajan rungolla kasvaa takkusammalta, joka määritettiin alustavasti uurretakkusammaleeksi (*Uloa drummondii*). Laji on Suomessa luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi (CR). Rinteen metsätyyppi vastaa luontotyyppiä tuoret keskiravinteiset lehdot (VU/VU).

Kuva 9. Ampumaradan lehtipuuvaltainen metsikkö on kasvanut tien ja maankaatopaikan väliseen jyrkkään rinteeseen.

Alue 5. Kyterinharjun ulkoilupolku

0,19 ha, arvoluokka 4

Kyterinharjun pääselänteen ja Lastuvuoren välisellä alueella kulkeva ulkoilupolku lähistöineen on lepakoille tärkeää saalistusaluetta. Tämä todettiin Turengin itäosan asemakaavoja varten tehdyssä lepakoiden esiselvityksessä (Häyhä 2024). Metsäpirtin alueelta tehtiin useita lepakohavaintoja, joista suurin osa ulkoilupolulta. Kyseinen paikka on tyypillistä saalistusmaastoa isoviiksisiipalle ja viiksisiipalle. Myös pohjanlepakot saalistavat alueella. Ulkoilupolun metsäaukko on ilmeisesti osa laajempaa lepakoille tärkeää aluetta, johon kuuluvat Paturin maankaatopaikka laajoine nurmikenttineen ja Lastujärven ranta-alueet.

5 MAANKÄYTTÖSUOSITUKSET

Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan Lastujärven etelä- ja länsirannan alue on tarkoitettu yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäytön edellytysten säilyminen ja kehittäminen, alueen hyvä saavutettavuus sekä osoitettava maakuntakaavakartalle merkittyjen ulkoilureittien jatkuvuus virkistysalueella. Suunnittelussa on kiinnitettävä huomioita ympäristön laatuun, alueen ominaisuuksiin ekologisen verkoston osana sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Geologisesti arvokkaille alueille annetun suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon kohteiden sisältämien arvojen säilyminen sekä

mahdollisten maisemavaurioiden korjaustarve. Rakennusten sijoituksessa tulee ottaa huomioon alueen geologiset ja maisemalliset arvot.

Tässä luontoselvityksessä paikannettiin viisi luontotyyppien ja lajien suojelun kannalta tärkeää aluetta, jotka kaikki sijoittuvat Lastujärven rantojen lähiympäristöön maakuntakaavan virkistys- ja retkeilyalueelle. Näistä neljä sijaitsee myös geologisesti arvokkaaksi rajatulla Kyterinvuoren-Lastuvuoren alueella. Arvokkaat alueet (1-4) tulee merkitä osayleiskaavaan suojelukohteiksi (esim. luo). Lepakoiden saalistuspaikkana tärkeällä alueella (5) riittää maakuntakaavan suunnittelumääräykseen sisältyvä ulkoilureittien jatkuvuuden turvaaminen. Ulkoilupolun linjausta ei tule muuttaa Metsäpirtintien ja Paturin maankaatopaikan välisellä alueella eikä maankaatopaikkaa tule laajentaa etelän suuntaan.

KIRJALLISUUS

Häyhä, T. 2021: Ahilammen luontoselvitys. - Muistio, 33 s. Janakkala kunta.

Häyhä, T. 2022: Metsäpirtin luontoselvitys. - Muistio, 14 s. Janakkala kunta.

Häyhä, T. 2024: Turengin itäosan asemakaavojen luontoselvitys. - Muistio, 14 s. Janakkala kunta.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. - Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. 388 s.

Lammi, E. & Ratia, A. 2001: Janakkalan taajamien luontokohteet. - Muistio, 63 s. Janakkalan kunta.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2023: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskus. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.

Liite 1. Turengin itäosan kasvisto kesällä 2024.

		Valion-	Ylikylän-	Väli-	Metsäpirtin	Metsä-	Yleis-
		polku	tie	mäki	saareke	pirtintie	kaava
<i>Acer platanoides</i>	metsävaahtera	x	x	x	x	x	x
<i>Achillea millefolium</i>	siankärsämö	x	x	x	x	x	x
<i>Achillea ptarmica</i>	ojakärsämö	x	x	x	x	x	x
<i>Actaea spicata</i>	mustakonnanmarja					x	x
<i>Aegopodium podagraria</i>	vuohenputki	x	x	x	x	x	x
<i>Agrostis canina</i>	luhtarölli						x
<i>Agrostis capillaris</i>	nurmirölli	x	x	x	x	x	x
<i>Agrostis gigantea</i>	isorölli						x
<i>Alchemilla acutiloba</i>	piennarpoimulehti					x	x
<i>Alchemilla mollis</i>	jättipoimulehti						x
<i>Alchemilla monticola</i>	laidunpoimulehti	x				x	x
<i>Alchemilla subcrenata</i>	hakamaapoimulehti	x	x	x	x	x	x
<i>Alnus glutinosa</i>	tervaleppä						x
<i>Alnus incana</i>	harmaaleppä	x	x	x	x	x	x
<i>Alopecurus pratensis</i>	nurmipuntarpää	x	x	x	x	x	x
<i>Amelanchier spicata</i>	isotuomipihlaja	x	x	x	x	x	x
<i>Andromeda polifolia</i>	suokukka						x
<i>Anemone nemorosa</i>	valkovuokko	x	x	x	x	x	x
<i>Angelica sylvestris</i>	karhunputki	x	x	x	x	x	x
<i>Antennaria dioica</i>	ahokissankäpälä						x
<i>Anthriscus sylvestris</i>	koiranputki	x	x	x	x	x	x
<i>Arctium lappa</i>	isotakiainen						x
<i>Arctium tomentosum</i>	seittitakiainen	x	x	x	x	x	x
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	sianpuolukka						x
<i>Argentina anserina</i>	ketohanhikki						x

<i>Armoracia rusticana</i>	piparjuuri	x					x
<i>Artemisia vulgaris</i>	pujo	x	x	x	x	x	x
<i>Athyrium filix-femina</i>	hiirenporras	x	x	x	x	x	x
<i>Avenella flexuosa</i>	metsälauha	x	x	x	x	x	x
<i>Barbarea vulgaris</i>	peltokanankaali	x				x	x
<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	x	x	x	x	x	x
<i>Betula pubescens</i>	hieskoivu	x	x	x	x	x	x
<i>Bidens radiata</i>	säderusokki						x
<i>Bidens tripartita</i>	tummarusokki						x
<i>Brachypodium pinnatum</i>	mäkilehtoluste						x
<i>Brassica rapa ssp. oleifera</i>	rypsi						x
<i>Bunias orientalis</i>	idänukonpalko						x
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	metsäkastikka	x	x	x	x	x	x
<i>Calamagrostis canescens</i>	viitakastikka						x
<i>Calamagrostis epigejos</i>	hietakastikka		x				x
<i>Calla palustris</i>	suovehka						x
<i>Calla palustris</i>	suovehka						x
<i>Callitriche palustris</i>	pikkuvesitähti						x
<i>Caltha palustris</i>	rentukka						x
<i>Campanula glomerata</i>	peurankello	x					x
<i>Campanula patula</i>	harakankello	x		x	x		x
<i>Campanula persicifolia</i>	kurjenkello			x		x	x
<i>Campanula rotundifolia</i>	kissankello	x		x		x	x
<i>Carduus crispus</i>	kyläkarhiainen				x		x
<i>Carex acuta</i>	viiltosara						x
<i>Carex brunnescens</i>	polkusara		x	x			x
<i>Carex canescens</i>	harmaasara						x
<i>Carex digitata</i>	sormisara	x	x	x	x	x	x
<i>Carex lasiocarpa</i>	jouhisara						x
<i>Carex leporina</i>	jänönsara	x	x	x		x	x

<i>Carex pallescens</i>	kalvassara			x		x	x
<i>Carex paupercula</i>	riippasara						x
<i>Carex rostrata</i>	pullosara						x
<i>Centaurea cyanus</i>	ruiskaunokki						x
<i>Chamaenerion angustifolium</i>	maitohorsma	x	x	x	x	x	x
<i>Chelidonium majus</i>	keltamo	x	x				x
<i>Chenopodium album</i>	jauhosavikka		x			x	x
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	kevätlinnunsilmä						x
<i>Cicuta virosa</i>	myrkkyykeiso						x
<i>Cirsium arvense</i>	pelto-ohdake				x	x	x
<i>Cirsium heterophyllum</i>	huopaohdake				x	x	x
<i>Cirsium palustre</i>	suo-ohdake			x	x	x	x
<i>Cirsium vulgare</i>	piikkiohdake			x		x	x
<i>Comarum palustre</i>	kurjenjalka						x
<i>Convallaria majalis</i>	kielo	x	x	x	x	x	x
<i>Convolvulus sepium ssp. sepium</i>	valkokarhunköynnös						x
<i>Convolvulus sepium ssp. spectabilis</i>	punakarhunköynnös						x
<i>Cornus alba</i>	pensaskanukka				x		x
<i>Corylus avellana</i>	pähkinäpensas	x					
<i>Cota tinctoria</i>	keltasauramo						x
<i>Dactylis glomerata</i>	koiranheinä	x	x	x	x	x	x
<i>Daphne mezereum</i>	näsiä						x
<i>Deschampsia cespitosa</i>	nurmilauha	x	x	x	x	x	x
<i>Diphasiastrum complanatum</i>	keltalieko						x
<i>Drosera rotundifolia</i>	pyöreälehtikihokki						x
<i>Dryopteris carthusiana</i>	metsäalvejuuri	x	x	x	x	x	x
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri			x			x
<i>Echium vulgare</i>	neidonkieli						x
<i>Elytrigia repens</i>	niittyjuola	x			x	x	x
<i>Epilobium adenocaulon</i>	rusoamerikanhorsma					x	x

<i>Epilobium montanum</i>	lehtohorsma	x		x	x	x	x
<i>Epilobium palustre</i>	suohorsma						x
<i>Equisetum arvense</i>	peltokorte	x				x	x
<i>Equisetum fluviatile</i>	järvikorte						x
<i>Equisetum sylvaticum</i>	metsäkorte	x	x	x	x	x	x
<i>Eriophorum vaginatum</i>	tupasvilla						x
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	peltoukonnauris		x				x
<i>Festuca ovina</i>	lampaannata	x	x	x	x	x	x
<i>Festuca rubra</i> -ryhmä	punanata	x					x
<i>Filipendula ulmaria</i>	mesiangervo	x	x	x	x	x	x
<i>Fragaria moschata</i>	ukkomansikka			x		x	x
<i>Fragaria vesca</i>	ahomansikka	x	x	x	x	x	x
<i>Frangula alnus</i>	korpipaatsama					x	x
<i>Fumaria officinalis</i>	peltoemäkki		x				x
<i>Galeopsis speciosa</i>	kirjopillike	x	x	x	x	x	x
<i>Galium album</i>	paimenmatara	x	x			x	x
<i>Galium boreale</i>	ahomatara	x	x	x	x	x	x
<i>Galium palustre</i>	rantamatara						x
<i>Galium trifidum</i>	pikkumatara						x
<i>Galium uliginosum</i>	luhtamatara	x					x
<i>Galium x pomeranicum</i>	piennarmatara	x					x
<i>Geranium sylvaticum</i>	metsäkurjenpolvi	x	x	x	x	x	x
<i>Geum rivale</i>	ojakellukka	x				x	x
<i>Geum urbanum</i>	kyläkellukka	x	x				x
<i>Glyceria fluitans</i>	ojasorsimo						x
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	metsäimarre	x	x	x	x	x	x
<i>Helianthus annuus</i>	isoaurionkukka						x
<i>Hepatica nobilis</i>	sinivuokko					x	x
<i>Hieracium</i> sp.	keltano		x	x	x	x	x
<i>Hieracium umbellata</i> -ryhmä	sarjakeltano	x	x	x		x	x

<i>Hieracium vulgata</i> -ryhmä	ahokeltano	x	x	x			x
<i>Hypericum maculatum</i>	särmäkuisma	x	x	x	x	x	x
<i>Impatiens glandulifera</i>	jättipalsami						x
<i>Juncus alpinoarticulatus</i> ssp. <i>alpinoarticulatus</i>	tumarantavihvilä						x
<i>Juncus bufonius</i>	konnanvihvilä						x
<i>Juniperus communis</i>	kataja	x	x	x	x	x	x
<i>Knautia arvensis</i>	ruusuruoho						x
<i>Koenigia x fennica</i>	suomenröyhytatar						x
<i>Lactuca muralis</i>	jänönsalaatti	x	x	x	x	x	x
<i>Lapsana communis</i>	linnunkaali	x		x		x	x
<i>Lathyrus pratensis</i>	niittynätkelmä	x	x	x	x	x	x
<i>Leucanthemum vulgare</i>	päivänkakkara	x	x	x	x	x	x
<i>Linaria vulgaris</i>	keltakannusruoho	x					x
<i>Linnaea borealis</i>	vanamo	x	x	x	x	x	x
<i>Lonicera xylosteum</i>	lehtokuusama	x					
<i>Lotus corniculatus</i>	keltamaite	x				x	x
<i>Lupinus polyphyllus</i>	komealupiini		x	x	x	x	x
<i>Luzula multiflora</i>	nurmipiippo					x	x
<i>Luzula pilosa</i>	kevätpiippo	x	x	x	x	x	x
<i>Lysimachia europaea</i>	metsätähti	x	x	x	x	x	x
<i>Lysimachia thyrsoflora</i>	terttualpi						x
<i>Lysimachia vulgaris</i>	ranta-alpi						x
<i>Lythrum salicaria</i>	rantakukka						x
<i>Maianthemum bifolium</i>	oravanmarja	x	x	x	x	x	x
<i>Malva alcea</i>	ruusumalva						x
<i>Malva thuringiaca</i>	harmaamalva						x
<i>Matricaria discoidea</i>	pihasaunio	x		x			x
<i>Melampyrum pratense</i>	kangasmaitikka	x	x	x	x	x	x
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	metsämaitikka	x	x	x	x	x	x

<i>Melica nutans</i>	nuokkuhelmikkä					x	x
<i>Mentha arvensis</i>	rantaminttu				x		x
<i>Menyanthes trifoliata</i>	raate						x
<i>Molinia caerulea</i>	siniheinä						x
<i>Myosotis scorpioides</i>	luhtalemmikki						x
<i>Myosotis sylvatica</i>	puistolemmikki		x				
<i>Noccaea caerulescens</i>	kevättaskuruoho	x					
<i>Omalotheca sylvatica</i>	ahojäkkärä	x		x		x	x
<i>Orthilia secunda</i>	nuokkotalvikki	x	x	x	x	x	x
<i>Oxalis acetosella</i>	käenkaali	x	x	x	x	x	x
<i>Oxybasis rubra</i>	punasavikka						x
<i>Papaver sp.</i>	unikko						x
<i>Paris quadrifolia</i>	sudenmarja					x	x
<i>Persicaria hydropiper</i>	katkeratatar						x
<i>Petasites hybridus</i>	etelänruttojuuri						x
<i>Phleum pratense ssp. pratense</i>	nurmitähkiö	x	x	x	x	x	x
<i>Phragmites australis</i>	järviruoko						x
<i>Picea abies</i>	metsäkuusi	x	x	x	x	x	x
<i>Pilosella officinarum</i>	huopavoikeltano		x				x
<i>Pimpinella saxifraga</i>	ahopukkinjuuri	x					x
<i>Pinus sylvestris</i>	metsämänty	x	x	x	x	x	x
<i>Plantago major ssp. major</i>	piharatamo	x		x		x	x
<i>Poa annua</i>	kylänurmikka	x	x	x	x	x	x
<i>Poa nemoralis</i>	lehtonurmikka					x	x
<i>Poa pratensis</i>	niittynurmikka	x	x	x	x	x	x
<i>Polygonatum odoratum</i>	kalliokieli	x	x				
<i>Polygonum aviculare</i>	pihatatar	x				x	x
<i>Populus tremula</i>	metsähaapa	x	x	x	x	x	x
<i>Potentilla argentea</i>	hoikkahopeahanhikki					x	x
<i>Potentilla erecta</i>	rätvänä	x				x	x

<i>Potentilla intermedia</i>	huhtahanhikki						x
<i>Potentilla thuringiaca</i>	saksanhanhikki						x
<i>Prunella vulgaris</i>	niittyhumala	x	x	x	x	x	x
<i>Prunus padus</i>	lehtotuomi	x	x	x	x	x	x
<i>Pteridium aquilinum</i>	sananjalka	x	x	x	x	x	x
<i>Pyrola media</i>	kellotalvikki					x	x
<i>Pyrola rotundifolia</i>	isotalvikki					x	x
<i>Quercus robur</i>	tammi	x	x	x	x	x	x
<i>Ranunculus acris</i>	niittyleinikki	x	x	x	x	x	x
<i>Ranunculus auricomus -ryhmä</i>	kevätleinikki						x
<i>Ranunculus repens</i>	rönsyleinikki	x	x	x	x	x	x
<i>Reynoutria sachalinensis</i>	sahalintatar						x
<i>Rheum rhabarbarum</i>	tarharaparperi						x
<i>Ribes alpinum</i>	taikinamarja	x	x	x		x	x
<i>Ribes nigrum</i>	mustaherukka	x					
<i>Ribes rubrum -ryhmä</i>	punaherukka	x	x			x	x
<i>Ribes uva-crispa</i>	karviainen	x	x				x
<i>Rorippa palustris</i>	rantanenätti						x
<i>Rosa rugosa</i>	kurtturuusu						x
<i>Rosa spinosissima</i>	pimpinellaruusu						x
<i>Rubus idaeus</i>	vadelma	x	x	x	x	x	x
<i>Rubus odoratus</i>	tuoksuvatukka	x					
<i>Rubus saxatilis</i>	lillukka	x	x	x	x	x	x
<i>Rumex acetosa</i>	niittysuolaheinä	x	x	x			x
<i>Rumex acetosella</i>	ahosuolaheinä	x	x	x			x
<i>Rumex longifolius</i>	hevonhierakka		x				
<i>Rumex pseudonatronatus</i>	suomenhierakka						x
<i>Sagina procumbens</i>	rentohaarikko	x	x	x	x	x	x
<i>Salix caprea</i>	raita	x	x	x	x	x	x
<i>Salix cinerea</i>	tuhkapaju						x

<i>Salix euxina</i>	silosalava						x
<i>Salix pentandra</i>	halava				x		x
<i>Salix phylicifolia</i>	kiiltopaju	x			x	x	x
<i>Sambucus racemosa</i>	terttuselja	x	x	x	x	x	x
<i>Saponaria officinalis</i>	suopayrtti						x
<i>Schenodorus pratensis</i>	nurminata	x	x	x	x	x	x
<i>Scheuchzeria palustris</i>	leväkkö						x
<i>Scirpus sylvaticus</i>	corpikaisla						
<i>Scorzoneroidea autumnalis</i>	syysmaitainen	x	x	x	x	x	x
<i>Senecio sylvaticus</i>	kalliovillakko						x
<i>Senecio vulgaris</i>	peltovillakko					x	x
<i>Silene chalcedonica</i>	palavarakkaus						x
<i>Silene dioica</i>	puna-ailakki						x
<i>Silene vulgaris</i>	nurmikohokki	x					
<i>Solidago canadensis</i>	kanadanpiisku						x
<i>Solidago virgaurea</i>	kultapiisku	x	x	x	x	x	x
<i>Sonchus arvensis</i>	peltovalvatti	x			x		x
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	viitapihlaja-angervo		x	x			x
<i>Sorbus aucuparia</i>	pihlaja	x	x	x	x	x	x
<i>Spergula arvensis</i>	peltohatikka						x
<i>Spiraea chamaedryfolia</i>	idänvirpiangervo	x					x
<i>Spiraea japonica</i>	japaninangervo						x
<i>Spiraea x cinerea</i>	neitoangervo				x		x
<i>Stellaria aquatica</i>	vata					x	x
<i>Stellaria graminea</i>	heinätähtimö	x		x			x
<i>Stellaria longifolia</i>	metsätähtimö		x				x
<i>Stellaria media</i>	pihätähtimö	x	x	x	x	x	x
<i>Symphoricarpos albus</i>	amerikanlumimarja		x				
<i>Syringa vulgaris</i>	pihasyreeni		x				
<i>Tanacetum vulgare</i>	pietaryrtti	x	x	x	x	x	x

<i>Taraxacum</i> sp.	voikukka	x	x	x	x	x	x
<i>Tilia cordata</i>	metsälehmus						x
<i>Trifolium aureum</i>	kelta-apila						x
<i>Trifolium hybridum</i>	alsikeapila	x	x	x	x		x
<i>Trifolium medium</i>	metsäapila	x				x	x
<i>Trifolium pratense</i>	puna-apila	x	x		x	x	x
<i>Trifolium repens</i>	valkoapila	x	x			x	x
<i>Trigonella alba</i>	valkomesikkä						x
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	peltosaunio	x	x		x		x
<i>Tussilago farfara</i>	leskenlehti			x	x	x	x
<i>Ulmus glabra</i>	vuorijalava		x				
<i>Urtica dioica</i>	nokkonen	x	x	x	x	x	x
<i>Vaccinium myrtillus</i>	mustikka	x	x	x	x	x	x
<i>Vaccinium oxycoccos</i>	isokarpalo						x
<i>Vaccinium uliginosum</i>	juolukka					x	x
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	puolukka	x	x	x	x	x	x
<i>Verbascum nigrum</i>	tummatulikukka		x				
<i>Verbascum thapsus</i>	ukontulikukka		x				
<i>Veronica chamaedrys</i>	nurmitädyke	x	x	x	x	x	x
<i>Veronica longifolia</i>	rantatädyke						x
<i>Veronica officinalis</i>	rohtotädyke		x	x		x	x
<i>Veronica serpyllifolia</i>	orvontädyke			x		x	x
<i>Vicia cracca</i>	hiirenvirna	x	x	x	x	x	x
<i>Vicia sepium</i>	aitovirna		x				x
<i>Vinca minor</i>	pikkutalvio	x					
<i>Viola arvensis</i>	pelto-orvokki					x	x
<i>Viola canina</i> ssp. <i>ruppii</i>	isoaho-orvokki	x	x	x			x
<i>Viola palustris</i>	suo-orvokki						x
<i>Viola riviniana</i>	metsäorvokki	x				x	x
<i>Viscaria vulgaris</i>	mäkitervakko	x	x				x

